

ΜΑΝΙΑΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΑΝΤ. ΡΟΥΜΑΝΕΑΣ • ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΝΙΚ. ΜΑΡΑΜΠΕΑΣ • ΤΗΛ.: 27210-77594, 6973 731473 • FAX: 27210-74345 • e-mail: info@maniatiki.gr, nmarab@otenet.gr

Κωδικός 5384

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΜΕ ΜΑΝΙΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΑΧ.ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:
ΝΕΟΧΩΡΙΟ ΔΥΤΙ-
ΚΗΣ ΜΑΝΗΣ
ΤΚ 24022

ΕΤΟΣ 27ο
ΑΡΙΘ.ΦΥΛΛΟΥ 323
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2026
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 1.50€

ΠΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΘΑ ΓΙΟΡΤΑΣΤΟΥΝ ΤΑ 200ΧΡΟΝΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΑΝΙΑΤΙΚΕΣ ΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 1826;

Φέτος κλείνουν 200 χρόνια από την τριπλή νικηφόρα έκβαση των μαχών - στη Βέργα, στο Διρό και στον Πολυάραβο -, που έδωσαν τα μανιάτικα όπλα εναντίον των τουρκο - αιγυπτιακών στρατευμάτων, όταν επιχείρησαν να εισβάλουν στη Μάνη από τρεις κατευθύνσεις και να την καταλάβουν. Η ηρωική αντίσταση των προγόνων μας, συγκροτημένων σε πολεμικές ομάδες αλλά και σε πρόχειρα οπλισμένους υπέργηρους και γυναίκες, απέτρεψε αυτές τις εισβολές στο μανιάτικο χώρο και ανέτρεψε τις προθέσεις του Ιμπραήμ πασά της Αιγύπτου για ολοκληρωτική κατάληψη της Πελοποννήσου και μόνιμη κυριαρχία επί του εδάφους της, όπως είχε συμφωνηθεί με τον Τούρκο Σουλτάνο. Δεδομένου ότι οι διακοσιετηρίδες σπουδαίων ιστορικών γεγονότων αποτελούν ειδικού χαρακτήρα επετειούς, και γι' αυτό γιορτάζονται με μεγαλοπρέπεια σε όλο τον κόσμο, προβάλλει το ερώτημα: πως σκέπτονται να οργανώσουν την 200^η επέτειο των Μανιατικών Νικητηρίων Μαχών του 1826 οι αρμόδιοι: κρατική διοίκηση, περιφερειακή αυτοδιοίκηση, τοπική αυτοδιοίκηση; Και, κυρίως: τι ειδικό βάρος για τη διακοσιετηρίδα δίνουν στις προτεραιότητες τους οι δύο δήμοι της Μάνης, που αποτελούν τις μοναδικές οργανωμένες συλλογικές εκφράσεις του μανιατικού χώρου κατά τη σύγχρονη περίοδο; Θα αποτελέσει και αυτός ο ειδικός εορτασμός ευκαιρία για τυπικές δημόσιες εκδηλώσεις μιας χρήσεως ή θα αποτελέσει ευκαιρία για προβληματισμό και ισχυρή παρώθηση, σχετικά με τα όσα ουσιαστικού χαρακτήρα θα έπρεπε να έχουμε υλοποιήσει προκειμένου εκείνα τα πολεμικά έπη των προγόνων μας να αποτελούν σταθερή αφετηρία για αναστοχασμό, και μόνιμη εκπομπή διαχρονικού μηνύματος προς όλους, για το πως περιφρουρείται η ελευθερία;

Εμείς το μη κερδοσκοπικό σωματείο ΜΑΝΙΑΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ και η μηνιαία εφημερίδα που εκδίδει, με τις μικρές δυνατότητές μας, ξεκινήσαμε πολύ νωρίς, από το καλοκαίρι του 2025, ενέργειες με σκοπό τη ευαισθητοποίηση των αρμοδίων, αρχίζοντας από την πιο αδικημένη επέτειο, εκείνη της μάχης του Πολυάραβου, που μακροχρόνια γιορτάζεται

πολύ μακριά από το χώρο της μάχης, στον απέναντι λόφο και στο μικρό ξωκλήσι της Παναγίας, ενώ ο ενοριακός ναός του οικισμού κινδυνεύει να καταρρεύσει! (Οι επιστολές που αποστέλλουμε στους βουλευτές της Λακωνίας, στο δήμαρχο Ανατολικής Μάνης και στο Μητροπολίτη Μάνης, από τον επόμενο μήνα, θα βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα μας www.maniatiki.gr, σε ειδικό φάκελο με τίτλο: 200ΧΡΟΝΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΑΝΙΑΤΙΚΕΣ ΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 1826. Στον ίδιο φάκελο θα εντάσσονται και όσες ενέργειες ευαισθητοποίησης θα επιχειρήσουμε στη συνέχεια). Δεν είναι όμως αναγκαία μόνον, η ανάδειξη του χώρου της μάχης του Πολυάραβου, με τη διάνοιξη αμαξίου δρόμου προς τον οικισμό όπου δόθηκε η τριήμερη μάχη, την επισκευή του ενοριακού του ναού και την αναβάθμιση της γιορτής σε Περιφερειακού χαρακτήρα, είναι αναγκαία και έργα ανάδειξης του χώρου των αντίστοιχων μαχών για το Διρό και τη Βέργα.

Στο ακρογιάλι του Διρού, στο χώρο που δόθηκε η αποφασιστική μάχη, έχει τοποθετηθεί πριν 20 χρόνια, μεγαλοπρεπές μνημείο, που δημιουργήθηκε μετά από δωρεά της εμπορικής οικογένειας Μητσάκου και υλοποιήθηκε με τη φροντίδα του Καθηγητή Γρηγόρη Σκαλκέα. Ο χώρος τοποθέτησης του μνημείου σημειολογεί και υποχρέωση μεταφοράς των εορταστικών εκδηλώσεων από την πλατεία του Πύργου στο ακρογιάλι μετά τα Σπήλαια, ύστερα από διαμόρφωση κατάλληλου χώρου. Ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση έχει γίνει, με την καθιέρωση «δρώμενου», με αναπαράσταση της Μάχης εναντίον των αποβατικών στρατευμάτων του Ιμπραήμ που καθιερώθηκε πριν από λίγα χρόνια και διεξάγεται το απόγευμα της προηγούμενης ημέρας κάθε ετήσιας επετείου. Αλλά αυτό είναι μόνο ένα πρώτο βήμα για τη μεταφορά του χώρου των κύριων εορταστικών εκδηλώσεων, στην περιοχή διεξαγωγής της κύριας μάχης.

Όποιος συμμετέχει στις ετήσιες επετειακές εκδηλώσεις για τη μάχη της Βέργας νοιώθει άβολα από τη ασυμμετρία μεταξύ του ύψους του αγάλματος του Μανιάτη πολεμιστή και της στενότητας του χώρου που επισκιάζει. Μια παλιότερη πρότασή μας στον τότε δήμαρχο Καλαμάτας για διεύρυνση του χώρου διεξαγωγής των εκδηλώσεων, τουλάχιστο με εκ-

πόνηση μικρής τεχνικής μελέτης και υλοποίηση μικρού τεχνικού έργου για κάλυψη του γειτονικού μικρού ρέματος και διεύρυνση έτσι του χώρου διεξαγωγής των εορταστικών εκδηλώσεων, αντιμετωπίστηκε θετικά αλλά δεν προχώρησε σε υλοποίηση. Χαρακτηριστικό, εξ' άλλου, είναι και το γεγονός ότι, προκειμένου να ολοκληρωθεί η πολεοδομική μελέτη του οικισμού της Βέργας, που προωθείται εδώ και 30 χρόνια από το δήμο Καλαμάτας, πρόσφατα το Συμβούλιο της Επικρατείας, κατά τη φάση επεξεργασίας του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος, διατύπωσε παρατήρηση ότι θα έπρεπε πρώτα να αποτυπωθεί, ως αρχαιολογικός χώρος με Ζώνη Προστασίας, το Τείχος της Βέργας από όπου οι οπλισμένοι Μανιάτες αντιμετώπισαν στη Μάχη το ιππικό των Αιγυπτίων. Η υλοποίηση αυτού του επιτάγματος του ανώτατου δικαστηρίου, από την αρχαιολογική υπηρεσία του Νομού και το δήμο Καλαμάτας, θα μπορέσει να καταστήσει επισκέψιμο για το ευρύ κοινό αυτό το μνημείο που με την πάροδο του χρόνου έχει γίνει απροσπέλαστο.

Ο ιστορικός Δικαίος Βαγιακάκος, στα πλαίσια μεγάλης παμμανιατικής πολιτιστικής εκδήλωσης πριν δύο δεκαετίες, είχε καταθέσει πρόταση να καθιερωθούν εκδηλώσεις με τίτλο τα Νικητήρια, που θα περιλάμβαναν ετήσιους παμμανιατικούς εορτασμούς, εκ περιτροπής σε καθένα από αυτά τα πεδία μαχών, σε συνδυασμό με ετήσια αθλητική εκδήλωση αγώνα δρόμου από και προς τα τρία πεδία μάχης (Βέργα, Διρός, Πολυάραβος).

Εμείς, ως ελάχιστο χρέος τιμής σε εκείνους που πρωταγωνίστησαν, με τις μικρές δυνάμεις που διαθέτομε, θα αναλάβομε, και θα προβάλλομε και κατά την επόμενη χρονική περίοδο, ενέργειες ευαισθητοποίησης του πολυάριθμου και διάσπαρτου μανιατικού δυναμικού, με σκοπό η διακοσιετηρίδα των μανιατικών ετών του 1826 να οδηγήσει και σε αναβάθμιση των χώρων των εορτασμών και σε ουσιαστικοποίηση των εκδηλώσεων με σκοπό την προέκταση στο χρόνο της ιστορικής μνήμης τους.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Από τον Ορειβατικό Σύλλογο Καλαμάτας...

ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ

...στην εδαφική περιοχή Εξωχωρίου Δυτικής Μάνης

Ορειβατικός Σύλλογος Καλαμάτας ολοκλήρωσε πρόσφατα την κατασκευή του έργου, που είχαμε αναφερθεί πριν από δύο χρόνια, στο φύλλο 298 – Ιανουαρίου 2024. Πρόκειται για το Ορεινό Καταφύγιο (δυναμικότητας 40 κλινών) στη θέση "Βοϊδόλακκα – Άγιος Δημήτριος" της εδαφικής περιοχής Εξωχωρίου του δήμου Δυτικής Μάνης, με φορέα κατασκευής τον Ελληνικό Ορειβατικό Σύλλογο (ΕΟΣ) Καλαμάτας.

Όπως παρουσιάζεται στο κείμενο της μελέτης: "τα 15 μονοπάτια που υπάρχουν στην περιοχή, δείχνουν την αναγκαιότητα για τη δημιουργία ορειβατικού καταφυγίου και στη δυτική πλευρά του Ταυγέτου παρά το γεγονός ότι ο Ταυγέτος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους ορεινούς όγκους της χώρας. Το καταφύγιο θα μπορεί να εξυπηρετεί όσους θέλουν να επισκεφτούν το δάσος της Βασιλικής, καθώς και όλους εκείνους που θέλουν να περπατήσουν στα μονοπάτια που βρίσκονται στα όρια του δήμου Δυτικής Μάνης. Επιπλέον, το καταφύγιο θα εξυπηρετεί εκείνους που θέλουν να ανεβούν προς την κορυφογραμμή του Ταυγέτου (Πενταδάκτυλος), αλλά κι εκείνους που θέλουν να επισκεφθούν τις δύο ψηλότερες κορυφές του (Προφήτης Ηλίας 2.407 μ., Χαλασμένο 2.204 μ.). Επίσης, θα εξυπηρετεί και τους επισκέπτες που θέλουν να επισκεφθούν τα μονοπάτια της ανατολικής πλευράς του Ταυγέτου από δυτική κατεύθυνση

Το ορεινό καταφύγιο, κτίριο, κατασκευάστηκε σε οικόπεδο που το ένα μέρος του ήταν δημόσια δασική έκταση και το άλλο ιδιοκτησία Σταυρούλας Ζερβέα του Ηλία που παραχωρήθηκε στο Ελληνικό Ορειβατικό σύλλογο..

Μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής προβάλλει απαιτητικά η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για μεγιστοποίηση της χρηστικής του αποτελεσματικότητας. Αυτό οδηγεί στη διατήρηση ασφαλούς βατότητας στο συνδεδημένο οδικό δίκτυο. Η επιλογή του Νομάρχη Μεσσηνίας, κατά την περίοδο 1994 – 97, αείμνηστου Παναγιώτη

Φωτέα, να εντάξει σε Κοινοτικό Πρόγραμμα το δρόμο που συνδέει το Εξωχώρι με τη Σαϊδόνα εξασφαλίζει ασφαλή πρόσβαση στο Καταφύγιο από εκείνους που ακολουθούν την 1η Επαρχιακή οδό Ν. Μεσσηνίας «Καλαμάτα – Καρδαμύλη – Αρεόπολη», από τις διασταυρώσεις της στην Καρδαμύλη ή στη Στούπα, αλλά μόνο μέχρι τα μοναστήρια της Βαϊδενίτσας και του Σαμοίλη. Ο δασικός δρόμος ανόδου που ακολουθείται απαιτεί σημαντικές παρεμβάσεις για να διατηρεί ασφαλή βατότητα χειμώνα – καλοκαίρι. Η αποπεράτωση του Ορεινού Καταφυγίου και η μεγιστοποίηση της ωφελιμότητάς του, τόσο για τους ντόπιους όσο και για τους ημεδαπούς και αλλοδαπούς επισκέπτες, απαιτεί συνεκτικό και διαχρονικό πρόγραμμα βελτιώσεων και συντηρήσεων. Εξ' άλλου αυτές οι βελτιώσεις θα ωφελήσουν και εκείνους τους επισκέπτες που θα ξεκινούν από την ανατολική πλευρά του Ταυγέτου. Αυτοί, από τις Αιγίες, λίγο πριν το Γύθειο, και μέσω των Μπαρδουνοχωρίων φθάνουν μέχρι τη Μονή της Παναγίας Γιάτρισσας, κοντά στο νότιο άκρο του δάσους της Βασιλικής με ασφαλτόδρομο, και απομένουν λίγα χιλιόμετρα δασικού δρόμου χωρίς μεγάλες κλίσεις μέχρι το βόρειο άκρο του δάσους της Βασιλικής, που έχει κατασκευαστεί το Ορεινό Καταφύγιο.

«Πεδίον δόξης λαμπρόν» για την τοπική αυτοδιοίκηση, με τη συνδρομή και του δραστήριου Ορειβατικού Συλλόγου Καλαμάτας με τα πολλά επώνυμα μέλη του, να διεκδικήσει και να πετύχει τη μεγιστοποίηση της ωφελιμότητάς του τόσο χρήσιμου έργου...

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ
• Ο Δημ. Καλαποθάκης και η ελληνική πολιτική σκηνή, σελ.2

ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
• Νικήτα Νηφάκη: Μανιάτικα στιχουργήματα (I), σελ.3
• Αναγκαιότητα βελτίωσης της εκπαίδευσης, σελ.11

ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ
• Βάσου Δασκαλάκη: Οι ξεριζωμένοι (B XII), σελ. 4

ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
• Το πολιτικό μας σύστημα σε διχοτομία, σελ.5

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ
• Νέα μονάδα αφαλάτωσης στη Δυτική Μάνη, σελ.6
• Κοντά στην ολοκλήρωση η πολεοδομική Βέργας, σελ.7
• Προς μεταφορά των Υπηρεσιών Δόμησης στο Κτηματολόγιο, σελ.7

ΑΡΘΡΑ
1) Παν. Ε. Νίκα: Είμαστε σε κατάσταση λειψυδρίας, σελ.7
2) Η εκπαίδευση ως αποτρεπτικός παράγοντας διαμόρφωσης παρασιτικών νοοτροπιών, σελ.12

KEY FEATURES IN ENGLISH σελ.8

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
• Τεχνικό γραφείο Χριστίνας Κολοκοτρώνη στην Καρδαμύλη, σελ. 8

ΜΙΚΡΑ, ΤΟΠΙΚΑ, ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ... σελ 9

ΘΕΜΑ
ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΟΡΕΙΝΗ ΔΥΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ(II),σελ.10

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ σελ.11,12